

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/51/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7207226205
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7207226205.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu : Š. D., L.. XX.X.XXXX, M. XX, T., zastúpený JUDr. Annou Lacovou, advokátkou v Košiciach, Pražská 4, proti žalovanej : R. K., L.. XX.X.XXXX, T. XX, T., P.. Č.. J. E. XX/XXX, G. XX, Č.Á. O.,o neplatnosť kúpnej zmluvy a určenie, že vec patrí do dedičstva, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 3. apríla 2019 sp.zn. 15C 63/2007

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 3. apríla 2019 č.k. 15C 63/2007 vo výroku I., ktorým súd určil, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiiteľke a vo výroku IV. o trovách konania.

O d m i e t a odvolanie žalovanej proti výroku, ktorým súd v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol, výroku o povinnosti žalobcu zaplatiť súdny poplatok za žalobu a proti výroku o trovách štátu.

Žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 3. apríla 2019 č.k. 15C 63/2007-495 rozhodol nasledovne :

I. Súd určuje, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXXX, k.ú. Terasa, obec Košice - Západ, okres Košice II, parcely registra "C", byt č. 1, nachádzajúci sa na prízemí obytného domu súp. č. 525 na M. A. Č.. XX E. T., postaveného na parcelách č. XXXX, XXXX, 2844, 2845, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, M. XX vo veľkosti 1205/100 000, spoluvlastnícky podiel na pozemkoch parcela č. XXXX o výmere 182 m², parcela č. XXXX o výmere 182 m², parcela č. XXXX o výmere 182 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria vo veľkosti 1205/100 000, Okresného úradu Košice, Katastrálneho odboru, patria do dedičstva po poručiiteľke E. D., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom M. XX, T., zomrelej XX.X.XXXX.

II. V prevyšujúcom rozsahu žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca je p o v i n ý zaplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 99,50 eur, na účet Okresného súdu Košice II., do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

V. Štátu nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa pôvodne žalobkyňa E. D. domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 20.9.2007, zaregistrovanej na Katastrálnom úrade v Košiciach, Správa katastra Košice pod V1044/2007. Žalobu odôvodnila tým, že na základe Zmluvy o pôžičke č. ZP/158/2006 zo dňa 28.7.2006, uzavretej medzi zmluvnými stranami - Maxima Finance s.r.o. ako veriteľom a E. D. ako dlžníkom, poskytol veriteľ dlžníkovi finančnú čiastku 80.000,- Sk, ktorú sa dlžník zaviazal

vrátiť do 28.7.2012 v splátkach po 2.724.- Sk mesačne. Tento záväzok bol zabezpečený zmluvnými stranami Zmluvou o zabezpečení záväzku prevodom práva č. PP/158/2006 a to vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. XXXXX, k. ú. Terasa (byt č. 1 na M. XX E. T.) a ten dlžník nadobudol do výlučného vlastníctva Zmluvou o prevode bytu V689/2000 z 10.5.2000. Dňom povolenia vkladu 14.8.2006 sa výlučným vlastníkom uvedených nehnuteľností stal veriteľ Maxima finance s.r.o. Dňa 11.12.2006 došlo k vykonaniu zápisu závetu a listiny o vydedení v Notárskom centrálnom registri závetov, na základe ktorých došlo k vydedeniu žalovanej zo strany žalobkyne, pričom v prípade smrti žalobkyne podľa jej vôle sa mal jediným dedičom stať jej vnuk Š. D. - žalobca, ktorý sa o žalobkyňu sám osobne stará už niekoľko rokov. V januári 2007 žalobkyňa prekonala mozgovú príhodu, ktorá ovplyvnila jej fyzický a psychický zdravotný stav, ostala pripútaná na lôžko, staral sa o ňu naďalej jej vnuk, ktorý však bol nútený vzhľadom k nemožnosti permanentnej osobnej starostlivosti o žalobkyňu umiestniť ju do Ústavu sociálnej starostlivosti pre dospelých, kde aj uhrádza všetky platby spojené s umiestnením žalobkyne a jej starostlivosťou. Dňa 15.9.2007 navštívili žalobkyňu 4 osoby, pričom došlo k uvedeniu duševne chorej žalobkyne do omylu tým, že jej dali podpísať niekoľko listín a medzi inými ju presvedčili, že týmito úkonmi dôjde k prevodu bytu na jej vnuka Š.P. D., súčasne aj plnomocenstvá pre žalovanú na všetky právne úkony v prospech žalobkyne a tak žalovaná uskutočnila na základe týchto absolútne neplatných právnych úkonov vyplatenie pôžičky, čím jej spoločnosť Maxima finance s.r.o. vydala kvitanciu a tú predložila Správe katastra Košice, ktorý záznamom Z4132 zapísal opätovné vlastnícke právo v prospech dlžníka. Následne žalovaná dňa 20.9.2007 podala návrh na vklad, ktorým mala v konečnom dôsledku nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti - bytu č. 1 na M.L. XX E. T.. Žalobkyňa mala za to, že všetky úkony, ktoré boli uskutočnené z jej strany v stave duševnej poruchy, sú absolútne neplatné, pretože v čase ich vykonania nebola schopná rozpoznať ich význam a nevedela, čo podpisuje. Žalovaná naopak konala hrubo proti dobrým mravom, pretože vedela o jej vydedení, nikdy nezabezpečovala žiadnu starostlivosť o žalobkyňu, ani sa o ňu ako jej dcéra nezaujímal žiadnym spôsobom a napriek tomu duševne chorú žalobkyňu uviedla do omylu vyššie uvedeným spôsobom. Ako dôkazy predložila žalobkyňa spolu so žalobou: Zmluvu o pôžičke, Zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom práva, výpis z LV č. XXXXX k.ú. Terasa, zmluvy o poskytovaní sociálnej služby Arcidiecéznej charity Košice pre žalobkyňu, aj o uhradení jednorazového peňažného príspevku pri prijatí do zariadenia, vyjadrenie lekára o zdravotnom stave žalobkyne ako žiadateľky o umiestnenie v Ústave sociálnej starostlivosti pre dospelých a pokladničné potvrdenky o platbách v tomto ústave.

3. Nakoľko pôvodná žalobkyňa E. D. zomrela, súd pokračoval v konaní s jediným dedičom Š.M. D.M.. Tento podaním, doručeným súdu 1.3.2019 predložil návrh na zmenu žaloby a to vzhľadom na zmenu podstatných skutkových okolností, ktoré nastali od uzavretia kúpnej zmluvy dňom 20.9.2007, neplatnosti ktorej sa žalobca v tomto spore domáha tým, že predávajúca E. D. zomrela XX.X.XXXX, t.j. ešte pred právoplatným rozhodnutím katastra o vklade vlastníckeho práva v prospech kupujúcej R. K., čím nedošlo k prevodu vlastníckeho práva na kupujúcu, preto žalobca mal za to, že sporná nehnuteľnosť naďalej patrí do majetku predávajúcej a teda do dedičstva po poručiťke s poukazom na § 460 Občianskeho zákonníka. Žalobca teda navrhol súdu pripustiť zmenu žaloby tak, že okrem určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007 navrhol určiť, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXXX k.ú. Terasa, ako sú bližšie rozvedené vo výroku rozsudku, patria do dedičstva po poručiťke E. D.. Uplatnil si aj náhradu trov konania v rozsahu 100 %, navrhol pripojiť spis OS KE II. zn. 13C/80/2011, ktorého účastníkmi boli strany sporu a predmetom konania bolo určenie neplatnosti vydedenia, aj spis OS KE II, zn. 10C 53/2008 o zaplatenie 13.277,57 €, ktorých obsahom sú zápisy vyjadrení žalovanej na pojednávaniach o skutkových okolnostiach, predchádzajúcich uzavretiu kúpnej zmluvy dňa 20.09.2007, pričom ich opis žalovanou je v každom konaní odlišný, ale svedčiaci, že poručiťka v čase uzavretia kúpnej zmluvy vzhľadom na svoj zdravotný stav nemohla o tak závažných právnych a skutkových okolnostiach, ako je existencia dlhu, dôvody dlhu, vôle vyrovnáť dlh, vôle predať byt, dohodnúť výšku kúpnej ceny a spôsob vyplatenia atď., vôbec mať nejakú vedomosť a žalovanú informovať a že žalovaná konala úmyselne podvodne s cieľom sa bezdôvodne obohatiť prevodom bytu do svojho vlastníctva.

4. Uznesením zo dňa 5.3.2019 súd návrhu žalobcu pripustiť zmenu žaloby vyhovel a tak okrem určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007 stalo sa predmetom konania aj určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. E. D.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12.3.2019.

5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 34, § 38 ods. 1, 2, § 132 a § 460 Obč. zák. (ďalej len OZ).

6. Aplikujúc ust. § 137 CSP súd prvej inštancie poukázal na to, že predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie je, je to, že účastníci majú vecnú legitimáciu a že žalobca má na určenie naliehavý právny záujem. Podľa názoru súdu žalobca nepreukázal v konaní naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007, pretože požadované určenie vo svojej podstate nie je spôsobilé odstrániť neistotu v jeho právnom postavení vzhľadom na to, že aj v prípade vyhovenia žalobe v tejto časti by nebola uspokojivo vyriešená otázka, komu prípadne predmetný byt, teda kto je jeho vlastníkom. Žalobou chce žalobca dosiahnuť odstránenie neistoty jeho právneho postavenia, keďže aj žalovaná sa domáha od neho vypratania z bytu, pričom žalobca mieni nadobudnúť vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti titulom dedičského práva ako závetný dedič po E. D. a žalovaná právo žalobcu bývať v tomto byte v spore neuznáva a spochybňuje. Právne významné je teda posúdenie, či podaná určovací žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobcu a či snáď spornosť neodstraňuje. Súd mal za to, že právne postavenie žalobcu a jeho právo bývania v spornom byte požadovaným určením neplatnosti kúpnej zmluvy by sa v porovnaní s existujúcim stavom právne nezlepšilo. Ak by súd prípadne aj vyhovel jeho žalobe v časti výroku petitu žaloby (o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007), bolo by síce záväzne určené, či označená zmluva je platná alebo neplatná, naďalej by ale nad všetky pochybnosti nebolo jasné, kto je nositeľom vlastníckeho práva k spornému bytu a nebolo by vyriešené právne postavenie žalobcu vo vzťahu k tomuto bytu. Jediným prostriedkom na odstránenie neistého právneho postavenia žalobcu je žaloba o určenie práva k spornému bytu, na základe ktorého by mohlo dôjsť v prípade kladného rozhodnutia súdu k obnoveniu stavu pred podpisom predmetnej kúpnej zmluvy a následne k zápisu práv žalobcu v súvislosti s dedičstvom po poručiťke V. D.. Ak cieľom žalobcu je deklarovať jeho nájomný vzťah k bytu, umožní to iba formulovaný petit žaloby v časti o určenie veci do dedičstva po poručiťke. Z tohto dôvodu súd žalobu v časti o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007 zamietol.

7. Súd otázku neplatnosti zmluvy riešil ako otázku prejudiciálnu pri rozhodovaní o II. výroku. Mal za to, že jediným prostriedkom na odstránenie neistého právneho postavenia žalobcu je žaloba v časti o určenie práva k spornému bytu, na základe ktorého by mohlo prísť v prípade kladného rozhodnutia súdu k obnoveniu zápisu vlastníckeho práva k bytu na katastri nehnuteľností s konečnom platnosťou, bez zápisu o súdnom konaní o určenie neplatnosti zmluvy. Tu znovu súd posudzoval, či je daný naliehavý právny záujem žalobcu na určovací výrok petitu žaloby v bode II. Vo svojich úvahách pri tomto hodnotení súd vo všeobecnosti vychádzal z toho, že určenie práv, tak ako sa domáhal žalobca, je účinným a vhodným prostriedkom ochrany jeho práv, smerujúcim k odstráneniu spornosti týchto práv, kedy dôjde k obnoveniu stavu, ktorý tu bol pred podpisom neplatnej zmluvy a odstráni sa tým jeho roky neisté právne postavenie vo vzťahu k predmetnému bytu. Tým je daný jeho naliehavý právny záujem na požadovanom určenie práva, následkom zmeny skutkových okolností, ktoré nastali, a to z dôvodu úmrtia pôvodnej žalobkyne E.. D., pričom žalobca je závetným dedičom po nej a jasne musí byť predovšetkým stanovené, kto je vlastníkom bytu s prísl.

8. Súd sa oboznámil so závermi znaleckého posudku, vyhotoveného znalkyňou Teréziou Rosenbergovou, z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, v ktorom bolo znalkyni uložené vyjadriť sa k duševnému stavu E. D.. Znalkyňa uviedla, že v 01/2007 prekonala E. D. mozgovú príhodu, ktorá ovplyvnila jej fyzický a psychický zdravotný stav, ostala pripútaná na lôžko a po psychiatrickom vyšetrení jej bol diagnostikovaný dementný syndróm s poruchami správania, ktorá choroba nie je prechodného charakteru. V dôsledku tejto choroby nie je od 01/2007 schopná vôbec vykonávať právne úkony. Znalkyňa nemala vedomosti o diagnostike organického psychosyndrómu, ani demencie pred týmto dátumom, v zdravotnej dokumentácii, ktorú mala k dispozícii, zmienky o udávaných diagnózach neboli prítomné. Na otázku, či bola schopná E. D. posúdiť dôsledky a význam uzavretia kúpnej zmluvy dňa 20.9.2007 s jej dcérou R. K., znalkyňa uviedla, že nebola schopná posúdiť dôsledky a význam právneho úkonu, keďže trpela na organický psychosyndróm s postupným prechodom do vaskulárnej demencie. Zo znaleckého posudku bolo teda nesporne preukázané, že E.. D. ako predávajúca v kúpnej zmluve z 20.9.2007 nebola v čase vykonania tohto právneho úkonu spôsobilá na právne úkony. Vychádzajúc z ust. § 38 ods. 2 OZ súd považoval za preukázané znaleckým posudkom, že uvedená zmluva je absolútne neplatná z dôvodu, že poručiťka ako predávajúca nebola v čase jej spísania spôsobilá na právne úkony a vzhľadom na jej zdravotný stav ten jej bránil vykonaniu platného právneho úkonu. S názorom žalobcu na dôvody neplatnosti kúpnej zmluvy sa súd stotožnil, lebo tento názor pokladá za správny a preto z neho vychádzal pri hodnotení dokazovania a v plnom rozsahu na neho poukazuje. Pokiaľ prevod vlastníckeho práva z predávajúcej E.. D. na žalovanú je neplatný, nemohla žalovaná platne nadobudnúť vlastnícke právo k spornému bytu a tak by mala byť správne evidovaná

E.. D. na LV č.XXXXX v k. ú. Terasa, okres Košice II. ako výlučná vlastníčka sporného bytu Č.. XX L. M. XX E. T. na základe vkladu zmluvy o prevode vlastníctva bytu pod V-689/2000 zo dňa 10.5.2000.

9. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že úmrtie účastníka kúpnej zmluvy, t.j. predávajúceho samo osebe nie je dôvodom pre zamietnutie návrhu na vklad vlastníckeho práva, a to ani podľa ustanovení katastrálneho zákona, ani podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Účastník zmluvy, ktorá podlieha pre účinnosť rozhodnutiu o vklade príslušnej správy katastra, je svojim zmluvným prejavom viazaný až do rozhodnutia príslušného orgánu. Táto viazanosť je občianskoprávnym vzťahom, prechádza z účastníka na jeho právnych nástupcov, teda aj na dedičov, ktorí ako právni nástupcovia zomrelého účastníka nastupujú na jeho miesto do právneho vzťahu, založeného prejavmi vôle pôvodného účastníka (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 15. mája 2012, sp. zn. 1Sžr/15/2012, alebo Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/196/2005). Súd konštatoval, že úvahy vedúce k záveru o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007 boli náležite zdôvodnené žalobcom, preto súd nemal dôvod zasiahnuť do týchto úvah, stotožnil sa s nimi a v poukazuje na ne v plnom rozsahu.

10. Uzavrel, že vzhľadom na to, že kúpna zmluva z 20.9.2007 je neplatná, v katastri nehnuteľnosti má byť správne naďalej evidovaná poručiteľka ako vlastníčka nehnuteľnosti - bytu č. 1 na M. XX v Košiciach, v k. ú. Terasa, okres Košice II, obec Košice, zapísanom na LV č. XXXXX, vrátane podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti, uvedenej vo výroku tohto rozsudku. Bolo preto právne dôvodné požadovať určenie, že označené nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľke E.. D., ktorá bola nesporne ku dňu jej smrti vlastníčkou. S vlastníctvom nehnuteľnosti ku dňu smrti poručiteľky E.. D. je spojené dedičstvo, ktoré sa nadobúda smrťou poručiteľa. Rozhodnutie súdu má tak význam nielen pre zavkladovanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech poručiteľky (konanie o návrhu na vklad, podanom na Správu katastra Košice 20.9.2007 žalovanou), ale má zásadný dosah pre práva žalobcu ako závetného dediča, ktoré mali nastať po smrti poručiteľky.

11. Vzhľadom na to, že súd na návrh žalobcu pripustil zmenu petitu žaloby uznesením z 5.3.2019, ktorým rozšíril predmet konania o ďalší nárok, je žalobca povinný podľa §§ 2, ods. 1 písm. a/, 9 ods. 4 a pol. 1b/ sadzobníka súd. poplatkov v zák. č. 71/1992 Zb. zaplatiť súdny poplatok za druhý žalobný petít, vo výške 99,50 eur, nakoľko je navrhovateľom tohto poplatkového úkonu.

12. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ust. §§ 255 ods. 1 a 262 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Dôvodil, že výrok o neplatnosti zmluvy je subsumovaný v určení veci do dedičstva, kedy súd ako prejudiciálne posúdil platnosť zmluvy. To v konečnom dôsledku znamená, že žalobu súd zamietol v určení neplatnosti zmluvy len z toho dôvodu, že by určenie za tohto stavu bolo nadbytočné a neslúžilo by potrebám praktického života. Zdôraznil potrebu vnímať obe určovacie výroky v istej organickej jednote, nakoľko smerovali k usporiadaniu práv, ktoré bezo zvyšku žalobca dosiahol. Preto i napriek tomu, že formálne nebolo vyhovené žalobe tak, ako bola vymedzená a v časti určenia neplatnosti kúpnej zmluvy bola žaloba zamietnutá, so zreteľom na dosiahnutie konečného usporiadania, v plnej miere zodpovedajúcej predstave žalobcu, materiálne bol žalobca plne úspešný. Zamietnutie jedného výroku petitu žaloby z dvoch za tohto stavu nemožno považovať za čiastočný neúspech.

13. V predmetnom konaní vznikli trovy štátu tým, že súd určil znalečné znalkyni MUDr. P.É. O. za znalecký posudok uznesením z 18.1.2010 vo výške 179,28 eur a tie aj uhradil v sume 40.- eur z preddavku zloženého žalobcom dňa 12.10.2009 a v sume 139,28 eur z finančných prostriedkov štátu. Vzhľadom na výsledok konania, kedy žalovaná bola v spore neúspešná, mala by znášať trovy štátu v sume 139,28 eur na znalečnom. S prihliadnutím na celkovú osobnú a finančnú situáciu na strane žalovanej, zistenú z obsahu spisu zn. 41C/185/2009 (čl. 492 - Oznámenie sociálnej poisťovne z 8.2.2019 o výške invalidného dôchodku, ktorý je vyplácaný v Českej republike v súčasnosti žalovanej R. K.), keď príjem žalovanej je vo výške 303,10 eur mesačne, z ktorého súd vychádzal, štátu náhradu trov konania voči žalovanej nepriznal.

14. Proti uvedenému rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie, pričom nešpecifikovala, či odvolanie podáva iba voči niektorému z výrokov alebo, či odvolanie podáva proti celému rozsudku (resp. spochybňovala rozsudok ako celok). Namietala neúplné zistenie skutkového stavu, nevykonanie dôkazov potrebných pre rozhodnutie, nesprávne právne posúdenie. Odvolateľka poukázala na ďalšie konania, v ktorých bola účastníčkou, resp. stranou sporu, a to konanie 24D 560/2010, kde si dedič

uplatňoval nárok vyplývajúci zo závetu. Odvolateľka však tento závet považuje za nepravdepodobný, neplatný. Ďalej poukázala na priebeh konania vo veci 41C/185/2009 a exekučné konanie, ktoré je voči nej vedené bez uvedenia konkrétneho čísla konania. Opakovane poukázala na skutkové okolnosti, ktoré uvádzala aj pred súdom prvej inštancie. Zdôraznila, že žalobu nemohla podať E. D., ale niekto iný a jedná podľa nej o podvod podobný ako pri závete. Zároveň však poukázala na to, že keď E. D. navštevovala nebola zbavená zmyslov ako to tvrdí žalobca. Uviedla, že sa bála žalobcu pričom poukázala na jeho správanie sa (uviedla, že berie drogy) a preto je podľa žalovanej nelogické, aby takéhoto vnuka poručiiteľka stanovila za dediča. Uviedla, že súd nebral do úvahy jej zdravotný stav, pričom berie silné lieky, ktoré spôsobujú, že si nevie spomenúť na správne slová, zabúda a môže slová zameniť čo zneužila protistrana. Ďalej poukázala na konanie vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 27Ps/6/2008, kde súd stanovil Miestny úrad Košice - západ za zástupcu E. D. (opatrovníka). Ďalej uviedla, že v rozhodnutí sp. zn. 10C/53/2008 súd neskúmal dôvody ukončenia jej právneho zastupovania a v uznesení sp. zn. 11Co/807/2014 si súd neoveril koľko rokov žalobca nestrávil s nebohou (udáva len, že bol v Taliansku od r. 2005 do polovice 2007) a nemá ani overené prečo tam bol. Poukázala na problémy žalobcu s drogami a políciou na zdravotný stav poručiiteľky, čo všetko malo byť vyhodnotené vo vzťahu k otázke dedenia. Uviedla, že s nebohou žila 21 rokov, stretávali sa spolu a pomáhala jej finančne kedykoľvek k nej prišla. Často sa nevideli až po odchode ČR len v rámci jej pracovných a zdravotných možností, o čom nebohá vedela.

15. Žalobca sa k podanému odvolaniu vyjadril písomne tak, že tvrdenia uvádzané v tomto odvolaní (dotýkajúce sa celej škály súdnych konaní, v ktorých bola žalovaná účastná) nie sú spôsobilé preukázať nesprávnosť, či nezákonnosť napadnutého rozsudku. Žalobca napadnutý rozsudok považuje za správny po vecnej i právnej stránke, pretože súd vyhodnotil vykonané dôkazy, dôsledne sa riadil zákonnými ustanoveniami vzťahujúcimi sa na danú vec a svoje rozhodnutie odôvodnil. V odvolaní je uvedený iba subjektívny názor odvolateľky na rodinné vzťahy a neobsahuje tvrdenia týkajúce sa uzatvorenia zmluvy o neplatnosť ktorej sa jedná v konaní. Žalovaná v odvolaní opisuje skutočnosti týkajúce sa oslobodenia, či neoslobodenia od platenia súdnych poplatkov. V iných súdnych sporoch poukazuje na prebiehajúce exekučné konania, ktoré nesúvisia s daným konaním a poukazuje na svoju nespokojnosť s rozhodnutiami súdov v iných konaniach. Žalobca poukázal na skutočnosť, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy dňa 20.9.2007 E. D. nebola ani vlastníčkou nehnuteľnosti, preto nemohla uzavrieť kúpnu zmluvu (vlastníkom bola spoločnosť Maxima Finance s.r.o. Košice). Žalobca teda navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal mu náhradu trov konania.

16. Žalovaná v odvolacej replike uviedla, že právna zástupkyňa žalobcu nemá právo o obhajovať, pretože neboli uvedené a dodané doklady Š. D. - čo všetko spôsobil. Uviedla, že má podľa § 116 nárok na dedičstvo po rodičoch, ako aj z dôvodu, že žalobca sa nikdy o E. D. nestaral, čo nedokázal. Žalobca nedokázal, že nebol pri podpísaní závetu zneužitý zdravotný stav E. D. a dlhodobo uvádza spolu so svojou právnou zástupkyňou súd do omylu. Žiadala preto, aby žalobca nededil po E. D. a aby nehnuteľnosť bola prisúdená výlučne jej ako dcére E. D., preto navrhla aby odvolací súd napadnutý rozsudok nepotvrdil.

17. Žalobca v odvolacej duplike uviedol, že nikdy nezatajoval žiadne informácie pred súdom prvej inštancie a to ani v iných konaniach vedených na návrh strán sporu. Poukázal na to, že na návrh žalovanej boli vedené pred Okresným súdom Košice II viaceré konania najmä : pod sp.zn. 41C/185/2009 žaloba o určenie vlastníckeho práva, sp. zn. 39C/127/2010 žalobu za smrť E. D., ktorou sa domáhala súčasne zaplatenia sumy 120.000 € za utrpenie a zničenie zdravia sp. zn. 39C/109/2013 o vystaňovanie z bytu, sp. zn. 39C/116/2013 o zaplatenie sumy 13.125 €, sp. zn. 39C/110/2013 o vyslovenie zákazu odporcovi dediť po poručiiteľke E. D., sp. zn. 13C/80/2011 o neplatnosť závetu a neplatnosť vydedenia, pričom v tejto veci súd rozhodol rozsudkom zo dňa 16.3.2016 č. k. 13C/80/2011-239 tak, že žalobu zamietol. Žalovaná opätovne poukazuje len na ňou tvrdené a nepreukázané protiprávne konanie žalobcu, ktoré súd už posudzoval a vyhodnotil zákonným spôsobom Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že poručiiteľka v čase uzavretia kúpnej zmluvy trpela vážnou poruchou mozgu, následkom ktorej bola neschopná posúdiť dôsledky svojho konania a v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy nebola spôsobilá na právne úkony, preto je táto zmluva absolútne neplatná. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, že vec patrí do dedičstva po poručiiteľke je preto správne a zákonné.

18. O odmietnutí odvolania proti výroku, ktorým súd v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol, výroku o povinnosti žalobcu zaplatiť súdny poplatok za žalobu a proti výroku o trovách štátu rozhodol odvolací

súd podľa ust. § 386 písm. b/ CSP v spojení s ust. § 359 CSP, v zmysle ktorého odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Uvedené výroky rozsudku, nie sú rozhodnutím vydaným v neprospech žalovanej, z ktorého dôvodu nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania proti týmto výrokom rozsudku.

19. Zároveň je potrebné uviesť, že zákon v ustanovení § 357 CSP taxatívne vymenúva okruh uznesení súdu prvej inštancie, proti ktorým je odvolanie prípustné. Medzi týmito uzneseniami nie sú uvedené uznesenia o súdnych poplatkoch (vyrubení, vrátení a podobne) a ani zákon o súdnych poplatkoch neupravuje možnosť podať odvolanie proti rozhodnutiam o súdnych poplatkoch, teda prípustnosť odvolania proti rozhodnutiu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok nie je možné vyvodiť ani z tohto osobitného zákona (zákona 71/1992 Zb.). Aj z uvedeného dôvodu muselo byť odvolanie voči výroku o povinnosti žalobcu zaplatiť súdny poplatok odmietnuté.

20. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej v ostatnej časti (t.j. mimo odvolania proti výroku, ktorým súd v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol, výroku o povinnosti žalobcu zaplatiť súdny poplatok za žalobu a proti výroku o trovách štátu) ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b), f a h) CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej nie je možné vyhovieť.

21. Rozsudok je vo výroku, ktorým súd určil, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiiteľke a vo výroku o trovách konania vecne správny, preto ho odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

22. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 29. júna 2021 o 10.20 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 22. júna 2021 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

23. Žalovaná uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/, f/a h/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (e), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

24. K jednotlivým odvolacím dôvodom uplatneným žalobcom odvolací súd uvádza nasledovné:

25. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/ je potrebné uviesť, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy stranami sporu. Najmä nevykoná dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a dôkazy nadbytočné, t.j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré už boli preukázané iným spôsobom alebo sú založené na zhodnom tvrdení strán. Neúplné zistenie skutkového stavu je odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť. Iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy stranami navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že strana, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, súčasne označí dôkaz, ktorý, hoci bol navrhovaný, nebol vykonaný a uvedie právne významné skutočnosti, ktoré hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezistoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné. Musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie.

26. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP (do 30.6.2016 s ust. § 132 O.s.p.), a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

27. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP (do 30.6.2016 z ust. § 133 až 135 O.s.p.).

28. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

29. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP.

30. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

31. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

32. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv ani iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok vo výroku, ktorým súd určil, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťke a vo výroku o trovách konania ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

33. Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku vzťahujúce sa na výrok, ktorým súd určil, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťke a na výrok o trovách konania, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

34. Žalovaná v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzala už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jej odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

35. Na zdôraznenie správnosti napadnutého odvolací súd uvádza nasledovné:

36. Predmetom konania je určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007 a určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. E. D..

37. Súd lustráciou zistil, že konanie na OS KE II. zn. 41C/185/2009 bolo právoplatne skončené. Z rozsudku OS KE II. zo dňa 8.11.2017, v spojení s rozsudkom KS v Košiciach zn. 5Co/131/2018 zo dňa 25.9.2018 vyplynulo, že súdy posúdili žalobu R. K. na určenie vlastníctva k bytu č. 1 na M. XX E. T. (resp. vylúčenú časť žaloby zo spisu 10C/53/2008 o zaplatenie 13 277,57 „Sk“ alebo určenie vlastníckeho

práva) za nedôvodnú a zamietli ju, nakoľko v prvom rade nepreukázala naliehavý právny záujem na podaní tejto určovacej žaloby.

38. Z rozsudku OS KE II. zn.13C 80/2011 zo dňa 16.3.2016 súd mal za preukázané, že žalobný návrh R. K. (ako žalobkyne) o určenie, že závet a listina o vydedení poručiťky E. D., rod. N., zomrelej XX.X.XXXX, ktoré sú obsiahnuté v notárskej zápisnici spísanej dňa 11.12.2006 na notárskom úrade JUDr. Stanislava Furdu - notára, sú neplatné alebo alternatívne o určenie, že dôvody vydedenia uvedené v listine o vydedení, nie sú dané, súd zamietol.

39. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetná zmluva je absolútne neplatná z dôvodu, že poručiťka ako predávajúca nebola v čase jej spísania spôsobilá na právne úkony (jej zdravotný stav jej bránil vykonaniu platného právneho úkonu), pričom vychádzal zo znaleckého posudku znalkyne P. O..

40. Odvolací súd sa s týmto záverom stotožňuje, pričom poukazuje na to, že odvolateľka v odvolaní nespochybnila závery znaleckého posudku ani neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by spochybnili správnosť záveru o nespôsobilosti E. D. na právne úkony v čase spísania predmetnej zmluvy.

41. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie správne rozhodol o zmenenej žalobe (v dôsledku smrti pôvodnej žalobkyne E. D.), keď určil, že predmetná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiťke E. D..

42. Súd prvej inštancie správne zamietol žalobu v prevyšujúcej časti (v časti o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy) v dôsledku nedostatku naliehavého právneho záujmu, keďže otázku ne/platnosti kúpnej zmluvy skúmal ako predbežnú vo vzťahu k určeniu, či nehnuteľnosti ne/patria do dedičstva.

43. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom určujúcom výroku a výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

44. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Odvolateľka (žalovaná) nebola v odvolacom konaní úspešná preto jej nevzniklo právo na náhradu trov konania. Právo na náhradu trov konania vzniklo úspešnému žalobcovi, preto odvolací súd rozhodol tak, že mu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

45. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).